

УДК 338.48: 330.322

Яценко І.В.¹, Безхлібна А.П.²

¹ студ. гр. ГФ-212сп НУ «Запорізька політехніка»

² д-р. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ІНВЕСТУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Оскільки на сьогоднішній день галузь готельно-ресторанного бізнесу трансформацію під дією зовнішніх чинників [1]. То необхідним є застосування інструментів підвищення капіталізації підприємств, одним з яких є інвестиційна діяльність [2]. Інвестиційна привабливість підприємств готельно-ресторанної галузі формує базис для залучення активів інвестора.

Для передумов внесення інвестицій, підприємство повинно відповідати певним факторам, які в свою чергу роблять заклад успішним в плані розвитку. Заклади повинні мати якісний фінансово-майновий стан, високу ефективність використання ресурсів підприємства, а також якісні характеристики: професійні здібності керівництва, грають роль регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу та добросовісність підприємства як партнера. Професіоналізм та кваліфікація обслуговуючого персоналу є вагомим внутрішнім фактором для прийняття рішення про інвестування.

Туристична галузь України відіграє важливу роль у національній економіці, забезпечуючи значні податкові надходження та створюючи робочі місця. У 2023 та 2024 роках сектор продемонстрував як зростання, так і виклики, зумовлені зовнішніми факторами. У 2023 році представники туристичного сектору України сплатили до державного бюджету 2 млрд 49 млн грн податків. У 2024 році ця сума зросла до 2 млрд 938 млн грн, що свідчить про позитивну динаміку в галузі.

За даними дослідження YouControl, у 2023 році загальний чистий дохід туристичних компаній України становив 16,3 млрд грн, що на 18 % більше порівняно з 2021 роком. У першому півріччі 2024 року сектор досяг показника 5,8 млрд грн, перевищивши результати аналогічного періоду 2023 року на 29 %. У першому півріччі 2024 року туристичні компанії, зареєстровані в столиці, отримали 3,1 млрд грн доходу, що становить майже 54 % від загального показника по країні.

За даними Асоціації готелів і курортів України, війна призвела до скорочення в'їзного туризму на 85 %, що спричинило втрати доходів понад \$1 млрд у 2024 році. Очікується, що сукупні втрати до 2030 року сягнуть \$12,7 млрд. Незважаючи на виклики, зокрема значне скорочення в'їзного туризму через військові дії, туристична галузь України демонструє стійкість та адаптивність. Зростання податкових надходжень та чистого доходу компаній свідчить про потенціал внутрішнього туризму та необхідність подальших інвестицій для підтримки та розвитку сектору.

Одним із головних викликів є військовий конфлікт, який спричинив зниження в'їзного туризму на 85 % та значні фінансові втрати для галузі [3]. Економічна нестабільність також залишається серйозним фактором, оскільки високі ризики для інвесторів пов'язані з економічними коливаннями та зростанням вартості ресурсів. Недостатня державна підтримка туристичної галузі ускладнює залучення інвестицій, адже фінансування програм стимулювання туризму залишається обмеженим. Додатковим викликом є дефіцит кваліфікованих кадрів, спричинений відтоком спеціалістів за кордон через військові дії.

Для стимулювання інвестицій у туристичну галузь необхідно розробити та впровадити державні програми підтримки туристичного бізнесу, залучати міжнародні інвестиції через спеціальні економічні зони, а також підтримувати розвиток малого та середнього бізнесу у сфері туризму. Важливим кроком є розширення цифрових можливостей туристичних послуг та маркетингових кампаній, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності галузі.

Розглядаючи інвестиційну привабливість підприємства потрібно починати з оцінки привабливості для інвестора країни, в якій знаходиться підприємство. Економічне середовище діяльності готельно-ресторанного бізнесу в Україні має свої особливості та відмінності через специфіку національного законодавства. Для оцінки інвестиційної діяльності найкраще використовувати методичний підхід, тому що він дозволяє оцінити підприємство відповідної галузі та регіону. Незважаючи на складні умови, туристична галузь України має значний потенціал для розвитку. Інвестиції у цю сферу можуть стати ключовим фактором економічного відновлення та створення нових робочих місць. Для цього необхідне активне залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів, а також підтримка з боку держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безхлібна А. П. Стратегія розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні / А. П. Безхлібна // Інноваційний розвиток туризму та готельно-ресторанного господарства: монографія / колектив авторів; за заг. ред. проф. В.М. Зайцевої. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. – С. 190–201.
2. Безхлібна А. П. Можливості та ризики інвестування ресторанного бізнесу під час воєнного стану в Україні / А. П. Безхлібна, О. О. Бондаренко // Тиждень науки-2023: тези доповідей науково-технічної конференції, 24-28 квітня 2023 р. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. – С. 66-68.
3. Zavidna, L. Strategic Concept for the Revitalization of Ukraine's Hospitality and Tourism Industry in the Post-War Era / L. Zavidna, K. Kolesnikova, M. Barna, T. Shelemetieva, I. Lanytsia // Journal of Lifestyle and SDGs Review. – 2025. – 5(1), e03867. <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n01.pe03867>.